

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Теорія літератури

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Антонова Вікторія Федорівна yikanto75@gmail.com

Інформація про викладача: <http://kart.edu.ua/staff/antonova-vf>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є ґрунтовно засвоїти першооснови та засади літературознавства як філологічної науки, що синтезує досвід історії літератури, теорії літератури і літературної критики, відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Теорія літератури» є ознайомлення студентів з основними термінами з теорії літератури, культурознавча компетентність як сукупність знань про матеріальну і духовну культуру, традиції, звичаї, обряди рідного народу, сукупність умінь використовувати культурознавчі знання у професійній діяльності; комунікативна компетентність як сукупність знань, умінь, здібностей, ініціатив особистості, необхідних для здійснення комунікації в різних мовленнєвих сферах. Знання законів спілкування і етикету, розуміння мотивів, цілей, засобів у взаємостосунках. Формування умінь виступу: вміння розкрити суть проблеми, аргументувати власне бачення проблеми, підтримувати у слухачів інтерес і увагу, керувати аудиторією тощо.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ціннісно-сміслова компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англomовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

Інформаційну компетентність (розвиток умінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Іспит
Лекцій за семестрами, год.	30

ОПИС КУРСУ

Змістовий модуль 1

100

Поняття «теорія літератури», основні й допоміжні літературознавчі дисципліни

Теорія літератури й суміжні науки

Естетична природа художньої літератури

Художній образ: визначення поняття, основні ознаки, функції, класифікація

Сюжет і конфлікт художнього твору

Композиція літературного твору

Групування персонажів, часово-просторові відношення, типи оповідей

Змістовий модуль 2

Мова літературного твору

Мова розмовна, літературна, поетична

Переносне значення слова (тропіка): метафора як головний троп, її функції, епітет і його різновиди, порівняння, інші різновиди тропів (метонімія, синекдоха, літопа, гіпербола)

Основи віршування

Походження й розвиток віршування

Чотири основні вчення в складі віршознавства: метрика, ритміка, строфіка, фоніка

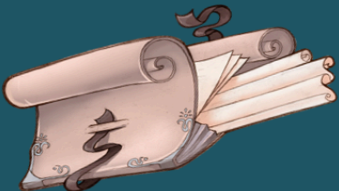
Змістовий модуль 3

Літературний розвиток
Родовий і жанровий поділ літературних творів
Проблема розмежування епічних жанрів

Жанри епосу: роман, роман-епопея, повість, оповідання, новела, нарис, фольклорні епічні жанри (казка, переказ, легенда, дума і т. ін)
Ліричні жанри в їх історичному розвитку
Проблема класифікації ліричних жанрів

Види лірики: за матеріалом освоєння – інтимна, пейзажна, громадська, філософська, релігійно-духовна, дидактична тощо; історично сформовані жанрові одиниці лірики – пісня, гімн, дифірамп, послання, ідилія, епіграма, ліричний портрет та ін.

Драматичні жанри літератури: комедія, трагедія, драма тощо
Взаємозв'язок літературних родів, типів художнього сприйняття і різновидів художньої мови

Жанрова система
Міжродові жанри
Бароко
Класицизм
Сентименталізм
Романтизм
Реалізм

Модернізм і його художні методи
(символізм, імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, сюрреалізм)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів, 2002.
2. Безпечний І. Теорія літератури. К., 2009.
3. Галич О. та ін. Теорія літератури. К., 2001.
4. Гундорова Т. Дискурс модернізму в українській літературі. К, 1997.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич, 2008.
6. Еліаде Мірча. Мефістофель і андрогін. К., 2001.
7. Енциклопедія літературознавства. У 2 т. / За ред. Коваліва Ю. К, 2007.
8. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство. К, 2003.
9. Ільницький М., Будний В. Порівняльне літературознавство. Львів, 2008.
10. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. К, 2005.

11. Крістева Ю. Полілог. К, 2004.
12. Кодак М. П. Авторська свідомість і класична поетика. К., 2006.
13. Література. Теорія. Методологія. К., 2006.

Додаткова

1. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гоом'яка. К., 2007.
2. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс / За ред. Р.Гоом'яка. Тернопіль, 2004.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
4. Мерло-Понті Моріс. Феноменологія сприйняття. К., 2001.
5. Моклиця М. Основи літературознавства. Тернопіль, 2002.
6. Наратологічний словник / Уклав О. Ткачук. Тернопіль, 2005.
7. Наенко М.К. Історія українського літературознавства. К, 2001.
8. Роменець В.А. Психологія творчості. К., 2001.
9. Сивокінь Г.М. Питання рецепції та образ читача з погляду теоретичного. У вимірах сприймання. К, 2006.
10. Татаркевич В. Історія шести понять: мистецтво, прекрасне, форма, творчість, відтворництво, естетичне переживання. К., 2001.
11. Федоров В. Автор як онтологічна проблема. Слово і час. 2003. № 10. С. 52 - 58.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Студент наприкінці курсу має розширити свій світогляд в області використання іноземної мови в діловому середовищі. Навчитися використовувати одержані знання у професійній діяльності та оволодіти розмовними та письмовими навичками.

Прослуховування курсу та виконання всіх завдань, має розвинути у студента вміння до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності. Навчити студента роботі в команді, шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою.

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>